

Statutum duodecimum, contra homicidas.
 Statutum decimum tertium contra fures.
 Statutum vltimu de statutis penalibus in genere.
 Penam.] Puta in rerum amissione secur-

an computanda sint furta extra territorium commissisa, & an ea pro quibus fuerat punitus, dixi supra hoc eodem lib. S. furtum, vers. sed pone, & seq.
 Statutum vltimum, de statutis penalibus in genere.

Quero, an statutum imponens, panam nouam pro aliquo delicto censeatur abrogasse panam iuris communis. Dixi infra quest. 85. vers. scilicet. debet etiã, & in eadem quest. per totam videnda sunt qua in proposito statutor. penal. satis diffusè tractauimus.

veram, realem conclusionem, & quam seruari in practica dicit Pof. de Lud. Perul. decif. 80. num. 27. quem vide per totam illam decisionem. Guiot.

QVÆST. LXXXIII.

De penis arbitrio iudicis imponendis.

S Y M M A R I A.
Ex Claro.

- 1 De penis arbitrarjjs. Caius, in quibus pena iudicis arbitrio committitur, qui sint, ibidem.
 - 2 Iudex male iudicans ex imperitia tenetur parti arbitrio iudicis.
 - 3 Impositeres puniuntur arbitrio iudicis.
 - 4 Vm publicam, seu priuam committens punitur pena extraordinaria.
 - 5 Compellens aliquem ad testandum, qua pena puniatur.
 - 6 Osculum inferens mulieri per vim, punitur pena extraordinaria.
 - 7 Artium exponens punitur pena extraordinaria.
 - 8 Mittens praecepta vallis Josaphat, vel alias, punitur extra ordinem.
 - 9 Iniuriam alteri facientes contra bonos mores puniuntur extra ordinem.
 - 10 Amouens terminos agrorum qua pena puniatur.
 - 11 Iudex, cuius arbitrio pena est iure commissa, an possit arbitrarj penam mortis.
 - 12 Et quid si statutum imponat penam centum, vel alia maiorem, vel minorem arbitrio iudicis.
 - 13 Iudex habens arbitrium in penis imponendis debet illas imponere iuxta qualitatem delictorum.
 - 14 Penitentia, imposita pro peccatis a sacris canonibus hodie sunt arbitrarja confessoribus.
- Ex Additionibus.
- 1 Pena quando dicatur arbitrarja, remissiuè.
 - 2 Iudex male iudicans quomodo puniatur.
 - 3 Et quid de arbitro, Arbitratore, Notario, Medico, Aduocato, Agrimensore, Artifice, remissiuè.
 - 4 Iudex filius fam. per imperitiam male iudicans, non tenetur ultra peculium.
 - 5 Et quid si tempore syndicatus peculium decreuit.
 - 6 Et quid si tempore syndicatus sit effectus sui iuris.
 - 7 Iudex per imperitiam iudicans punitur, licet grauatus non appellauerit.
 - 8 Et quid seruetur in practica.
 - 9 Et quid si sententia non fuerit executioni demandata.
 - 10 Libellus quomodo sit formandus contra Iudicem male iudicantem.
 - 11 Iudex condemnans indebitè ad mortem quomodo puniatur. Iudex in dubio praesumitur male iudicasse per imperitiam.
 - 12 Stellionatus crimen, remissiuè.
 - 13 Impositura quid sit, & quomodo puniatur, zuntatores, siue impostores, acrius sunt puniendi quam fures.
 - 14 Vis publica, & priuata quando dicatur. Statutum puniens vnionem decem armatorum habet locum etiam in sex armatis ibidem. Vnio armatorum semper praesumitur ad malum finem. ibid.

- 15 Insultans cum armis, si est solus, an puniatur de vi publica.
- 16 Vm priuam committens punitur, licet rem raptè restituerit.
- 17 Vis publica an confundatur cū alio delicto, propter quod vis infertur.
- 18 Vis publica an committatur per vnum solum.
- 19 Vis dicitur illata cum armis, licet quis arma deiecit, postquam ad locum peruenit.
- 20 Vis publica requirit dolum.
- 21 Vis, & violentia differunt. Et quomodo committatur, remissiuè. nu. eodem.
- 22 Clerici propter violentiam quomodo puniuntur.
- 23 Auferre, quid significat, & an probet violentiam.
- 24 Vis dicitur, quoties quis sibi ius dicit, & propria auctoritate aliquid occupat.
- 25 Vis publica censetur deducta si ex processu probetur de armis licet in libello simpliciter de vi facta mentio.
- 26 Statutum, quod volens aliquam violenter corrumpere puniatur morte, quomodo sit intelligendum.
- 27 Insultus non dicitur fieri, nisi quis sit adeo propinquus insultato, vt potuerit illum verberare.
- 28 Prohibens aliquem testari quomodo puniatur.
- 29 Compellens aliquem ad aliquid sibi dandum, quomodo puniendus, remissiuè.
- 30 Posstrati Arbeniensium Tyranni factum egregium.
- 31 Osculanti impudice penam remittitur Iudicis arbitrio.
- 32 Et quid in Regno Neap.
- 33 Et quid in statu Ecclesiastico.
- 34 Partus exponentes quomodo puniatur. Expositi an censentur legitimi, & possint ad sacros ordines promoueri ibidem.
- 35 Et quid de exponente spurium.
- 36 Superstitiosi quomodo puniuntur.
- 37 Terminos mouentis penam remissiuè.
- 38 Iudex in penis arbitrarjjs potest puniri pecunia, & in corpore. Et quid in vili persona.
- 39 Et an ad mortem naturalem.
- 40 Statutum concedens Iudici arbitrium in puniendo non habet locum in casibus, in quibus specialiter per statutum est pena imposita.
- 41 Arbitrium concessum vsq. ad mortem intelligitur exclusiuè.
- 42 Arbitrium in penis non extenditur ad mortem in delictis non consumatis.
- 43 Pena perpetui carceris non potest imponi per Iudicem laicum habentem arbitrium imponendi omnem penam.
- 44 Furtis appellatione venit deslorans virginem.
- 45 Arbitrium concessum in condemnando, non censetur concessum in procedendo.
- 46 Similia que dicantur, & quomodo eis vtendum sit.
- 47 Iudices iudicando caueant, ne dicant, quod videretur vulgo iniquum.
- 48 Iudici si sit concessum arbitrium generale, id non extenditur ad bonorum confiscationem.
- 49 Sacerdos in penitentijs sacramentalibus an habeat liberum arbitrium.

A D D I T I O N E S
Ad QVÆST. LXXXIII.

Dixi etiam.] De imponenda pena extraordinaria, cessante ordinaria, ubi tamen adsit delictum, vide supra q. 68.

verfic. forma autem, ubi ad imponendam aliquam penam extraordinariam, & de tali pena supra questione 38. vers. quare equa ad finem, & vers. sed quare, vbi dicitur potest illi militi non excusari a toto, ut habetur supra quest. 60. vers. sic. quare nunquid ad finem supra quest. 64. vers. illata vero, vbi non quidem ad penam ordinariam, & nota in presenti proposito, quod lex prohibens aliquid fieri, licet prohibendo penam non decernat, tamen contraveniens tali legi potest fugi penam extraordinariam per textum in l. nemo martyres, & ibi Bartol. C. de sacros. eccles. prout citat illum text. Bello. conf. 43. numero 3. ad finem, supra q. 17. vers. sine, infra q. 39. vers. pone ad medium. Alium casum ad penam extraordinariam hic non tractum supra questio. 18. vers. sed quare. Dr. q. 2.

Dixi etiam.] De imponenda pena extraordinaria, cessante ordinaria, ubi tamen adsit delictum, vide supra q. 68.

Item adde, quod omnes penae in Principe sunt arbitrarjae, l. in fine. C. de summa Trinitate, & fide Cathol. Gram. decif. 36. numero 12. & vto in fine, & Decif. Pedem. 60. numero 18. Baard.

Quare recenseat.] Adde vt per Iac. Menoc. de arbit. iud. lib. 2. cent. 4. cas. 481. cum plurius seq. Giach.

Iudex male iudicans.] Adde t. Menoch. de arbitrar. cas. 319. fol. 318. vbi plenillimè, & Vincent. Caroc. in tract. locati, & conducti parte 3. rubr. de var. & extraordin. cognit. folio 83. vbi t. habetur etiam de arbitro, arbitratore, Notario, Medico, Aduocato, Agrimensore, & alijs artificibus per imperitiam male iudicantibus.

- 4 Item t. adde, quod Iudex male iudicans per imperitiam, non autem dolo, si est filius familias, non tenetur ultra peculium, l. si filius familias, vbi Bartol. ff. de iurisd. omn. iud. & Aldobrand. ad gl. in lit. de oblig. quaz ex qua si delicto, dicit communem, & si t. peculij quantitas tempore, quo iudicant, minor quam tempore syndicatus fuerit, fore in tantum solummodò teneri cum sustinere potest, & similiter, si tempore syndicatus t. sui iuris fuerit, secundum tempus sententiae erit condemnandus, id est ad quantitatem peculij, secundum Lautent. Tenni. caut. 88. vbi hanc questionem late tractauit.
- 7 Item t. adde, quod pars in iustè condemnata per imperitiam Iudicis, licet non appellauerit, poterit tamen agere contra Iudicem, secundum Bal. in c. 1. de pace iur. firm. S. Iudices num. 7. etiam eius sententia fuerit confirmata, vt ibi per eum, & per Menoc. in d. cas. 339. nu. 13. & 14. sed hoc

non t. est uerum, quia de iniquis decretis, aut sententijs male latis Iudices hodie non syndicantur, vt per Grammat. in conf. 54. numero 11. quem sequitur Bertazzol. in confil. 91. num. 1. & 71. numero 8.

Item t. adde, quod Iudex male iudicans non teneretur parti, etiam quod sententia esset iniquissima, si ipse d. sententiam non exequeretur, vt per Grammatic. conf. 54. nu. 10.

Si qui imposturam fecerit, poterit stellionatus postulari, inquit text. in l. 3. ff. de crimin. stellion. Et proximis annis quidam impostores, qui torquibus adulterinis decipiebant viatores, fuerunt infu senatus fustigati, & eieci à Ducatu, 29. Martij. 1558. P. N. Sic etiam quidam impostor Venetus Petrus de Nigris, qui mentitus erit sexum, & manus debilitationem, iussus fuit fustigari, & eieci sub pena trirremium. 28. Nouembris 1551. P. N. Nec omitendum est hoc locum memorabile arrestum latum Tholose 12. Septembris, 1560. contra quendam Arnaldum de Tilla impostorè, qui finxit se esse Martinum Guerram, qui iam per multos annos aberat, & ita cohabitauit cum eius vxores multis annis, & ex ea iibros suscepit: deinde cum redisset Martinus Guerra, & res eum summa difficultate detestata fuisset, fuit Arnaldus suspensus, & flammis combustus. Et huius arresti mentionem facit Pape lib. 22. tit. 9. arresto 20. cuius etiam processus libellus est apud me, Tholose impressus.

Item adde, quod Iudex male iudicans in dubio praesumitur iudicasse per imperitiam, & non per dolum, nisi qualitas facti, nulla possit probatione uelari, Bal. in Lobferuare, S. proficisci, ff. de offic. proconf. & leg. & Franc. Marc. in decif. 987. part. 1. Baard.

Arbitrium iudicis.] Adde fufius per Iaco. Menoch. de arbit. iud. lib. 2. cent. 4. casu 339. vbi declarat num. 5. quod hoc in casu sit pena arbitrarja, & extendit principalem conclusionem sex modis, de quibus vide ibi cum suis declarationibus. Giach.

In hac autem materia.] Farin. q. 111. art. 16. num. 435. vol. 4. Res.

In hac autem materia.] Adde t. videndum Menoch. de arbit. iud. in cas. 381. vbi plenè tractauit etiam criminis stellionatus, & Far. in quest. 19. num. 33. cum seq. vbi magis late. Baard.

Si quis imposturam.] Hic adde in suo proposito rex. in l. 1. ff. de Abigeis, qui vulgati lingua noitra dicuntur Barratini de cayalli, & de Impositura habetur sup. q. 23. vers. 1. ad med. Impositura autè idem est quod fraus Marat. suo Spec. par. 4. sub tit. seculare, vel ecclesiasticum, n. 29. in princ. vide par. 4. sub tit. seculare, vel ecclesiasticum, ff. de crim. stell. de cuius interpretatione dixit Menoc. d. tract. de arbit. iud. lib. 2. cent. 4. n. 22. cum seq. cas. 381. & cas. 383. p. tot. Ar. in pposito vxoris Martini Guerra, de qua hic, dic ea licitè inspecto iure ciuili potuisse nubere post triennium absentia mariti gl. in l. non vt, in verb. constitutum, ff. de cap. & possi. reuers. Drogh. S.